

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Srzodę dnia 15 Stycznia r. s. 1830 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 5 stycznia.

(z Ruskiego Inwalida.)

W dniu Nowego Roku mieli szczęście być przedstawianymi Najjaśniejszym Państwu: CESARZOWI JEGOMOŚCI i CESARZOWEJ JEYMOŚCI, Hrabia *de Castri*, Podporucznik gwardyi Królesko-francuzkiej; Hrabia *Degenfeld*, Szambelan i Sekretarz poselstwa Królewsko-wirtemberskiego, P. *Fidler*, w służbie Saskiej Radca górniczy, P. *Midlton*, zostający przy poselstwie Stanow Zjednoczonych Ameryki; P. *Kramer*, Cesarsko-Austryacki Konsul ieneralny i P. *Sterki*, Wice-Konsul Królewsko-Szwedzki.

— Dnia 8 stycznia —

Dnia 6 tego miesiąca, w dniu Zjawienia się Pańskiego, w którym też obchodzony jest dzień narodzin JEY CESARSKIEY WYSOKOŚCI, WIELKIEY XIEŻNY ANNY PAWEŁOWNY, parada, która się miała odbyć na placach: pałacowym i admiralicyjnym, z przyczyny mrozu, dochodzącego 8 stopni, została odmieniona, a dla uczestnictwa w ceremonii poświęcenia chorągwi, parada, z rozkazu Najwyższego odprawiona była w pałacu zimowym JEY CESARSKIEY MOŚCI.

Do tej parady ze wszystkich półków i batalionów wojsk, które tu pozostały, przeznaczono było po jednym plutonie.

Woyska uszykowane były porządkiem następującym: w Białey sali, po lewey stronie, Leyb-Gwardyi batalion połączony, po prawey zaś szwadron połączony; w izbie Arabeskowej plutony Leyb-gwardyi: Izmayłowskiej i Pawłowskiej; w Kozackiey plutony Leyb-gwardyi: Finlandzkiej i Strzelców; małe przedsale było zajęte zakładami wojskowo-naukowemi; na korytarzu piętra niższego paradyżnych wschodów, po lewey stronie stały plutony: wzorowy saperów, Hrabi *Rumiancowa-Zadunajskiego* i *Astrachajskiego*, po prawey wzorowe: 5ty i 6ty karabinierów; Leyb-gwardyi batalion połączony stał w kolumnach półplutonowych ku prawey stronie, w iedney linii; przyczem półk Kawaleriargardów podwiał praweskrzydło, aby dać iściu wolne miejsce; dwa plutony Leyb-gwardyi: Izmayłowskiej i Pawłowskiej w kolumnach ku prawey stronie; inne woyska stały w iedney linii.

Wszystkie woyska, które były uszykowane w kolumnach, miały chorągwie i sztandary, na prawych skrzydłach, stojące zaś w iedney linii, przed śródkiem swoich plutonów. Woyska były wamunicyi strażowej.

Całą paradą dowodził P. Jenerał-Adjutant *Chrapowicki*.

Plutonami Kawalerii dowodził Jenerał-Major Hrabia *Apraxin*; Leyb-gwardyi połączonym batalionem Jenerał-Major *Nieietow*; dwóma Leyb-gwardyi plutonami: Izmayłowskim i Pawłowskim Półkownik *Mandersztern*; dwóma Leyb-gwardyi plutonami: Finlandzkim i Strzelców Półkownik *Puszczyn*; zakładami wojskowo-naukowemi Jenerał-Major *Wilken*; piechotą gwardyjską oraz plutonami: wzorowym, saperów i karabinierów Jenerał-Major *Frisz*; trzema plutonami: wzorowym saperów, Hrabi *Rumiancowa-Zadunajskiego* i *Astrachajskiego*, Jenerał-Major *Buywid*; trzema zaś plutonami: wzorowym, 5tym i 6tym Karabinierów Jenerał-Major *Kototinski*.

O godzinie 11 zrana, Najjaśniejsi Państwo: CESARZ JEGOMOŚĆ i CESARZOWA JEYMOŚĆ, ICH CESARSKIE WYSOKOŚCI: WIELKI XIAŻE NASTĘPCA i WIELKI XIAŻE, MICHAŁ PAWEŁOWICZ, oraz JEY Królewski Wysokość XIAŻE Pruski *Albert* ze wszystkimi znakomitszymi osobami i urzędnikami Dworu, raczyli udać się do wielkiej cerkwi Dworu, dla słuchania mszy świętej.

Mszą celebrował Najprzewielebniejszy Metropolita *Serafim*; po skończeniu której processya ruszyła na Jordan, naprzód śpiewacy i urzędnicy Dworu, potem całe Duchowieństwo z krzyżami i obrazami, za niem CESARZ JEGOMOŚĆ z CESARZOWĄ JEYMOŚCIĄ, JEY CESARSKA WYSOKOŚĆ, WIELKI XIAŻE MICHAŁ PAWEŁOWICZ, JEY Królewski Wysokość XIAŻE Pruski *Albert* i Dwór cały. Cała processya przeszła przez salę Białą do izby Arabeskowej, a przez Kozacką do małego przedsala, gdzie JEY CESARSKA MOŚĆ ze wszystkimi Damami raczyła odejść i przez też same izby powrócić do swoich pokoiów, a JEY CESARSKA MOŚĆ, WIELKI XIAŻE MICHAŁ PAWEŁOWICZ i JEY Królewski Wysokość XIAŻE Pruski *Albert* szli dalej przez wielkie wschody i przedsiónek ministrówski, na nabrzeżną i Jordan, Tuż za NAIJAŚNIEJSZYM CESARZEM JEGOMOŚCIĄ Adjutanci półkowi, z chorągiewami i sztandarami zbliżyli się ku processyi i szli na Jordan. W czasie ponurzenia do rzeki Krzyża, z twierdzy Petropawłowskiej dano 101 wystrzałów.

Po skończonem nabożeństwie, processya wróciła tymże porządkiem; poczym rozkazano roznieść chorągwie i sztandary, a woyskom rozejść się do kwater.

Wieczorem całe miasto było oświecone.

(z Ruskiego Inwalida.)

Przez najwyższy dyplomata pod dniem 11 grudnia, ienerał-porucznik, *Klinger*, mianowany kawalerem orderu s. *Alexandra-Newskiego*.

— Przez najwyższy dyplomata d. 15 grudnia, ienerał-maior woyska dońskiego, *Żyrów*, mianowany kawalerem orderu s. *Włodzimierza 2giey klasy*.

— Przez najwyższy dyplomata pod dniem 1 stycznia, mianowany kawalerem orderu s. *Włodzimierza wtórey klasy wielkiego krzyża*, rzeczywisty radca stanu *Sturdza*.

(Journal de St. Petersbourg.)

Przez reskrypt najwyższy pod dniem 15 grudnia, CESARZ JEGOMOŚĆ raczył mianować kawalerem orderu s. *Włodzimierza 2giey klasy*, ienerała porucznika, *Reitern*, dowódcę 4tey dywizyi ułanów.

— Przez rozkaz dzienny pod dniem 31 grudnia, CESARZ JEGOMOŚĆ pozwolił półkownikowi Hrabi *Buxhödenowi*, regimentu huzarów gwardyi, przejść ze służby wojskowej do cywilney z rangą rzeczywistego radcy stanu.

— Jenerał-maior, *Nabel*, naczelnik 5tey dywizyi ułanów, mianowany kawalerem orderu s. Jerzego 3ciey klasy.

— Radca stanu, *Doppelmayer*, należący do kolegium spraw zagranicznych, znajdujący się przy wojennym gubernatorze rzyckim, został mianowany dyrektorem kantoru banku handlowego w tém mieście.

— Assesor kolegiálny, *Porochownikow*, se-

ekretarz kancelaryi ministra sprawiedliwości, ma sobie poruczone obowiązki ober sekretarza 2go oddziału 3go departamentu Rządzącego Senatu.

— Rada Dworu, *Kalinowski*, mianowany naczelnikiem ekspedycyi skarbowey gruzińskiej, w której sprawie obowiązki radcy.

— Przez ukaz pod dniem 30 grudnia, Rządzący Senat ogłosił uznanie doktora medycyny *Megnier* i *P. Garibaldi*, agentami konsularnemi francuzkiemi, pierwszego w *Taganrogu*, a drugiego w *Kerczu*, i wzywa władze krajowe do czynienia im prawnej pomocy.

— Ostatnie wiadomości z *Konstantynopola*, zawierają wypadek, który dowodzi, jak rząd turecki zdaje się żądać, zmniejszenia systematu względem poddanych swoich, chrześcian, i udzielenia im protekcyi, której dotąd nie mieli. W dniu 1 (15) grudnia, głowa jedna była wystawiona z napisem: „*Oto jest głowa łotra Osmuna, która była okrotną względem nędznych Rayasow.*” Ta okoliczność, niemająca przykładu, sprawiła, jak mówią, w *Konstantynopolu*, głębokie wrażenie na mieszkańcach tej stolicy.”

— W obwodzie Konińskim Woiewództwa Kaliskiego, ośmioletnia dziewczynka, córka *Podgórskiej*, objędzczyka żony, *Zofia*, pod czas wylewu rzeki *Prosny* kąpiąc się, została bystrością nurtu uniesiona na głębiny i tam utonęła; dzieci inne, które się w tym miejscu znajdowały, przeleknięte zaczęły mocno krzyczeć, na co przybiegł Kozak *Szaposznikow*, urzędnik 2go półku Kozaków Dońskich *Polkownika Katasanowa*, i, nie zważając na grożące własnemu życiu niebezpieczeństwo, rzucił się w rzekę w całym swém odzieniu, ku wskazanemu sobie miejscu wsiadł za utonioną, znalazł i wyciągnął już śmiertelną na brzeg, gdzie ocuciwszy swoim staraniem, przywrócił jej życie.

Jego Cesarska Wysokość Cesarzewicz doprowadzał to do wiadomości Cesarza Jegomości, a Najjaśniejszy Cesarz Jegomość NATĘSKAWIEJ udarować raczył urzędnika *Szaposznikowa*, w nagrodę jego czynu cztekolubnego, medalem srebrnym, z napisem: *za uratowanie ginących*, dla noszenia na wstędze Orderu Ś. Włodzimierza, oraz pięćdziesiąt rubli assygnacyami. (R. I.)

Ukazy Rządzącego Senatu.

Względem obowiązku Prokuratorów Gubernialnych znajdowania się na elekcyach szlacheckich.

Rządzący Senat, wysłuchawszy sprawy o nieporządkach, które zaszły na byłych w gubernii penzeńskiej elekcyach szlacheckich, na idące od roku 1828 triennium i o wydarzonem niewyrozumieniu: azali Prokurator Gubernialny ma prawo być obecnym na elekcyach w zgromadzeniu szlacheckiem, i postanowiwszy swoje w tej sprawie decyzją, między innemi Rozkazali: co do pytania: czy Prokurator, z obowiązku swego, ma prawo znajdowania się na elekcyach, Rządzący Senat znajduje, iż, na mocy artykułów 404 i 405 Urządzenia o Guberniach, Prokurator Gubernialny powinien mieć bacność na zachowanie wszędzie wszelkiego porządku, prawami ustanowionego: z ukazu zaś Rządzącego Senatu, pod dniem 25 kwietnia 1811, okazuje się, iż, gdy w czasie odbywanych w Gubernii Ofoneckiej, na idące od roku 1811 triennium elekcyach szlacheckich wynikły nieporządki, ku zapobieżeniu którym nie przedsięwziął prawych środków znajdujący się tam Prokurator, pozwoliwszy sobie mieć uczestnictwo w elekcyach, w charakterze obywatela; przeto działania te zostały przez Rządzący Senat nie tylko powszechnie opublikowane, ale też Prokurator i inni, którzy się stali uczestnikami nieporządków, pod sąd oddani zostali; a tymczasem, przez N. y. wyższy Ukaz pod dniem 27 lutego 1811 roku rozkazano, ażeby Prokuratorowie gubernialni, mający swoje majątki w tych guberniach, w których pełnią służbę, byli czynnymi pod czas elekcy szlacheckich, jedynie z obowiązku swego urzędu; z czego też wypada, że Prokuratorowie, w każdym razie, czy są obywatelami tej lub innej gubernii, powinni być na Zgroma-

dzeniu szlacheckiem, jako przestrzegacze porządku prawnego, nie mając już przez to prawa mieszania się do elekcyi, chociażby który z nich był nawet obywatelem tej gubernii, w której pełni urząd Prokuratora; dla czego, uznając całe bezzasadną odezwę Penzeńskiego Zgromadzenia Szlacheckiego, iż Prokurator Gubernialny, jak by nie ma prawa być na niem obecnym, tak na mocy 49go artykułu darowanego stanowi szlacheckiemu dyplomatowi, podług którego uzyskanie pety za przeciwnie prawom postanowienia zgromadzeń szlacheckich, zostawione jest czynności i poszukiwaniu Strażczych gubernialnych, jako i przez ukaz 15 marca 1827 roku, iż Zgromadzenia szlacheckie nie są obowiązane podawać ku rozpatrzeniu Prokuratorom swoich żądań, Rządzący Senat, dla zapobieżenia podobnym niewyrozumieniom i w innych guberniach, uważa potrzebnem uwiadomić o tem wszystkie Rządy gubernialne i miejsca urzędowe, iżby obwieścili Zgromadzenia szlacheckie, że Prokuratorowie gubernialni odłąd nie mogą być usuwani od znajdowania się na elekcyach, z obowiązku swego urzędu, lecz mają istotną powinność być tam obecnymi, dla przestrzegania porządku prawnego. Oczem dla wiadomości uwiadomić przez Ukaz PP. Ministrów, miejsca urzędowe i zwierzchnicze Osoby w guberniach, a do Departamentów Rządzącego Senatu i do Powszechnych ich Zebrań przestęć uwiadomienia. Dnia 30 grudnia 1829 roku (1go Departamentu). (G. S.)

— Przyjechali do tutejszej stolicy: dnia 29 grudnia, z *Wyższego Wołoczka*, zostający w Ministerjum skarbu, Rzeczywisty Rada Stanu, *Zawiljewski* i odstawny Jenerał-Major *Chrapowicki*; dnia 31, z *Tyflisu* Woyska czarnomorskiego Jenerał-Major *Zawadowski*; dnia 1 stycznia, z *Nowogrodu*, drogą komunikacyi Jenerał-Major *Matuszewicz*; dnia 2 t. m., z *Kiiowa*, znajdujący się przy Naczelniku 1szej dywizyi gwardyi pieszej Jenerał-Major *Sztewelman*; z *Isakowie*, Naczelnik 2giej dywizyi huzarów, Jenerał-Portucznik *Baron Kreyc*; dnia 3, z *Dubossar*, Jenerał-Adjutant, *Hrabia von-der-Pahlen* 1828; z *Czuguowa*, zostający, w kawalerji Jenerał-Major *Koponin*; dnia 6, z różnych gubernii, komunikacyi Jenerał-Major *Potje*.

Wyjechali: dnia 29 grudnia, do *Lugi*, uwolniony ze służby Rzeczywisty Rada Stanu *Ilnatjew*; dnia 31, do *Orenburga*, Naczelnik sztabu oddzielnego korpusu Orenburskiego, Jenerał-Major *Czyrkiewicz*; dnia 5 stycznia, do *Wyborga*, Naczelnik Finlandzkiego korpusu kadetów, Jenerał-Major *Tieslew* (R. I.)

Odessa dnia 28 grudnia.

Z liczby osób, które przed trzema dniami zostały z otoczonego kordonem szpitalu, N. 17, przeniesione do kwarantanny portowej, jedna okazała się być zarażoną; w kwarantannie czasowej z pomiędzy chorych umarł jeden, a z wątpliwych jeden zachorował. W mieście wszystko jest w pomyślnym stanie.

— Dnia 25 grudnia, w dzień Bożego Narodzenia, mieszkańcy *Odessy* uroczystie obchodzili otrzymanie łask Monarszych, złanych przez szcudrobliwego i wspaniałomyślnego Cesarza Jegomości na cały kraj Noworossyjski, w ukazie dnia 6 grudnia (*), a na miasto *Odessę* przez N. y. wyższy dyplomata, pod dniem 1 października. Otrzymało go tu podczas zamknięcia domów, i dla tego zostawał dotąd nieobwieszczony mieszkańcom. Dnia 25, P. Naczelnik miasta, z Policmajstrem, Głową miasta i obywatelami, o godzinie 10 zrana, przybył do P. Noworossyjskiego i Bessarabskiego Jenerał-Gubernatora. J. W. Hrabia wyniósł zachowany u siebie dyplomata w oryginał i wręczając go P. Naczelnikowi miasta, uczynił obywatelem stosowne powinszowanie. Naczelnik miasta oddał dyplomata Głowie miasta, który, przyjąwszy go na srebrnej tacy, w towarzystwie obywateli poniosł do cerkwi katedralnej. Tam znowu P.

(*) Ob. N. 1 Kur. Lit. r. 1830.

Naczelnik miasta przyjął go i oddał odprawiającemu mszę ś. Protoierejowi, do przeczytania. Po mszy śpiewano *Te Deum*, poczem zostały przeczytane: Najwyższy dyplomaty, i wyżey wspomniany Najwyższy ukaz do Rządzącego Senatu. Podczas mszy miał kazanie Dziekan cerkwi tutejszych, Protoierey *Głobaczew*, a po *Te Deum* krótko przemówił katedralny Protoierey, *Kunicki*. Przy śpiewaniu *Te Deum* byli obecni: P. Jenerał-Gubernator, wyżsi urzędnicy wojskowi i cywilni, wezwani obywatele i mnóstwo ludu. Po skończonem całym nabożeństwie, Głowa miasta znowu przyjął dyplomaty i w przyzwoitym porządku, w towarzystwie obywateli, udał się z nim do Rady miasta, gdzie będzie on chowany. Podczas iścia do cerkwi i przy powracaniu processyi przodkował Policmester, po obu stronach Kozacy, a zamykali Żandarmowie. Dla oznamionowania wdzięczności i czci najgłębszey ku szczerotom *Monarchy*, obywatele tuteysi przy tém zdarzeniu ofiarowali 10,000 rub. na rzecz wojowników, rannych w przeszłej kampanii. Wieczorem miasto było oświecone.

— Postowie tureccy, dnia 26 grudnia, wyiechali z *Odessy* do *St. Petersburga*, traktem przez *Woznesensk*, *Elizawetgrad*, *Pottawę*, *Charkow*, *Kursk*, *Orel*, *Tulę* i *Moskwę*. Przyjemne ich postępowanie i znanomość światowych przyzwoitości są teraz powszechnym rozmów przedmiotem. Wyłączając wcale niewielu służących, orszak ich cały udał się z nimi; dla tegoż liczba ich pojazdów razem z ekwipażami znajdujących się przy nich urzędników wynosi do 35ciu, nie łącząc do tego sani, dających się na stacyach dla feldiegrów.

Kilka dni przed wyjazdem, PP. Postowie, na zaproszenie P. Dowódcy wojsk odwodowych, przypatrywali się parady zmiany straży batalionu odwodowego 14go półku strzelców, obrótom batalionowym, formowaniu kolumn i kwadratów. Lubo podczas ćwiczeń wielki śnieg padał; *Habit-Basza*, był jednak tak zadowolony z tego widowiska, iż bawił na niem aż do końca.

— JW. Hrabia *Woroncow*, Noworossyjski i Bessarabski Jenerał-Gubernator, wyiechał wczora z *Odessy*, w celu obejrzenia linii kwarantannowej nad *Bugiem*.

— Dla uzupełnienia wiadomości o trzęsieniach ziemi dnia 14 listopada donosimy naszym czytelnikom, iż ono w mieście *Lgowie*, dało się czuć w tymże czasie, co i w *Odessie*.

— *Handel*. Przedano z towarów przywozowych: 2000 pudów winogron, po 5 rub. 25 kop.; 375 pud. migdałów słodkich, po 20 r.; 350 pud. oliwek czarnych, po 7 r.; 765 pud. rodzenek karaburhu, po 6 r. 50 kop.; 450 pud. rodzenek czarnych pierwszego gatunku, po 4 r. 20 kop.; 150 pud. rodzen. czar. gatunku prostego, po 3 r. 50 kop.; 680 pud. rodzen., po 3 r. 25 kop.; 740 pud. rodzen. czerwonych starych, po 4 r. kop. 50; 200 pud. oliwy, po 13 r.; 634 pud. winogron w iaszczach, po 6 r. 200 pud. powrozów, po 3 r. 50 kop.; 240 pud. cukru rafinowanego ham., po 34 r. 50 kop.; 65 pud. pieprzu strączkowego po 34 r. (W. O.)

Akerman dnia 18 grudnia.

Dnia 8 tego miesiąca, odbywało się tu uroczyste otwarcie szkoły powiatowej, na którym miały być mowy w różnych językach; przy tém zebrano w ofiarach na bibliotekę do 700 rub. Przy tej szkole wkrótce może uyrzemy pensją. (W. O.)

Leowo (w Obwod. Bessar.), 5 grudnia.

Dzięki Bogu! jesteśmy wolni od niebezpieczeństwa morowego powietrza, które tu grassowało i zrządziło zgon dwóm prawie kompletom urzędników kwarantannowych; jest ono całkiem zatamowane, zdjęte kordony, a urzędy w kwarantannie i tamozni dnia 4 t. m. zostały otworzone. Ten radośny wypadek obchodzony był dziękczynnemi modły, po których urzędnicy kwarantannowi dali obiad dla duchowieństwa i innych osób urzędowych, przy czém spełniano toasty za zdro-

wie Cesarza Jegomości i Zwierzchników. Wieczorem wszystkie budowy skarbowe były oświecone. Na tym obiedzie urzędnicy kwarantannowi mieli na sobie mundury swoich poprzedników, zmarłych w powietrzu morowem oczyszczone podług metody *Guytona-de-Morwo*.

KRÓLEWSTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 15 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej).

X. *Tomasz Nowiński*, Biskup Biblijski, Jenerał Zakonu Stróżów Grobu Chrystusa, zszedł z tego świata d. 4 b. m. Ciało zostało złożone w *Miechowie*.

We wszystkich Kościołach Królestwa Polskiego odbyło się żałobne nabożeństwo za duszę ś. p. Prymasa Jana *Woronicza*.

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

— Jedenastu mniejszych fabrykantów sukna w *Kaliszu*, to jest wszyscy, oprócz *Rephana* i *Pohler*, mających wielkie i kilkuset warsztatów, zakłady, wysłało w r. 1828 do Rosyi 124,804 łokci sukna, którego wartość, rachując łokieć w cenie najniższej po zł. pol. 8 wyniesie zł. pol. 998,423. Co zaś do ilości sukna na konsumpcyę krajową z tych fabryk sprzedanego, ta jest jak 1 do 10 względem sukna do Rosyi wysłanego.

— Słychać, że sławny inżynier angielski *Selford* przyjedzie do *Warszawy*, dla widzenia, iak lody na *Wiśle* puszczac będą i dla obliczenia siły, która by wytrzymać mogła ich parcie. Obliczenie to z powodu mającego się stawic mostu całego na *Wiśle*, byłoby bardzo pożądane. Nie wątpimy więc, że i mieyscowi inżynierowie, w czasie puszczania lodów czynić będą w tey mierze swoje postrzeżenia. K.—P.

— Wyszedł z druku na pięknym papierze ozdobiony rycinami *Rocznik Polityczny Polski*, obejmujący listę imienną urzędników i oficyalistów władz i instytucy krajowych, statystykę królestwa, tudzież kalendarz na rok 1830.

WIELKIE KSIĘZTWO POZNAŃSKIE.

Poznań dnia 11 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej).

Dzień wczorajszay przeznaczony był na otwarcie drugiego Seymu prowincjonalnego, W. Xięstwa Poznańskiego. Aby ważne dzieło od *BOGA* zacząć, członkowie Stanów zgromadzili się w kościołach swoich wyznań. *JO. Xiążę Radziwiłł*, Namiestnik Królewski, iako też Królewski Kommissarz Seymowy Naczelny Prezes *JW. Baumann*, znajdowali się także na nabożeństwie. Potem udało się całe zgromadzenie na pokoje *JO. Xiążęcia Namiestnika*, gdzie Panowie Deputowani mieli szczęście bydź przedstawionymi Jey Król. Mości Xięźnie *Ludwice* Pruskiej Xięźnie *Radziwiłłowej*, a zamtąd do Izby posiedzeń w pałacu Xiążęcym i teraz urządzoney. *JO. Xiążę Namiestnik* zagał Seym, poczem *JW. Kr. Kommissarz Seymowy* powitał Stany, i propozycye Królewskie na ręce *JO. Marszałka Seymowego Xiążęcia Ordynata Sulkowskiego* złożył. *JO. Xiążę Marszałek Seymowy* odpowiedział na mowę *JW. Kr. Kommissarza Seymowego*; potem *JO. Xiążę Namiestnik* dał świetny obiad. Zaproszeni nań byli wszyscy Deputowani na Seym wraz z *JO. Xiążęciem Marszałkiem Seymowym* i *JW. Kr. Kommissarzem Seymowym*, Naczelnym Prezesem prowincyi, iako też dowodzący Jenerał, Jenerał iazdy *JW. Roeder*, Naczelnicy Władz cywilnych i wojskowych, Duchowieństwo obudwóch wyznań i wiele innych osób znakomitszych wszelkich Stanów. Obiadowi dodawała blasku przytomność *J. K. M. powszechnie uwielbianey Xiężney Ludwiki* Pruskiej, małżonki *JO. Xięcia Namiestnika* wraz z dwiema Xiężniczkami córkami. Nayszczersze życzenia dla Najjaśniejszego Monarchy, Nascępy Pana, dla Jego Królewiczowskiej Mości Następcy Tronu i dla całego Królewskiego domu, były iednomysłnym głosem wszystkich przytomnych. Seym terazniejszy potrwa 5 do 6 tygodni.

ANGLIA.
Londyn, dnia 3 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej.)

W dzień Nowego Roku Xiążę Kumberland i Xiążę Jerzy złożyli hołd uszanowania Królowi Jmci w Windsor, i bawili tam od godziny 11stej przed południem do 3ciej po południu. Monarcha jest ciągle zdrowy.

Postowie Rosyjski i Francuzki miewają od niejakiego czasu bardzo częste narady z sobą.

Gazeta *Spectator* pisze, iż Duchowieństwo Angielskie ma 9,440,000 funtów szterlingów (377 milionów 600,000 złotych polskich) rocznego dochodu, gdy tymczasem reszta Duchowieństwa chrześcijańskiego uposażona jest rocznie na 9 milionów funtów szterlingów.

Reformator *Cobbet* podróżuje teraz w Anglii, i zatrzymuje się w większych miastach, aby (jak mówi) pokazywać ludowi prawdziwe korzyści. Píše on z *Birmingham*, iż nędza tamczynych fabrykantów przeraża; właściciele fabryk przestali płacić robotnikom gotowizną, a nawet z golarzami zawierają kontrakta względem gołowania hurtem robotników, bo ci nie dostają nawet tyle pieniędzy, iżby się pojedynczo mogli kazać gościć; w innych miastach jeszcze trudniej o pieniądze, i biedni wyrobnicy muszą prawie z głodu umierać, zarabiając na tydzień 6 szylingów (12 złotych polskich) tak, iż przestawać muszą na kartoflach, kapuście i gotowanych otrębach.

— Dnia 4 —

Hrabia *Aberdeen* dał dziś wielki obiad dla ciała dyplomatycznego. Tegoż dnia posłano z wydziału spraw zagranicznych listy do Pana *Adam*, naczelnego Kommissarza wysp Jońskich, i do Pana *Dawkins*, Rezydenta naszego przy rządzie Greckim w *Eginie*. Poseł Francuzki wyprawił także gońca do *Paryża*.

Dnia 24 z. m. umarł jeden z najstarszych Admiratów Angielskich, *Jerzy Montague*. Już w roku 1773 był Kapitanem okrętowym.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

(z Gazety Warszawskiej.)

Pan *Sirieys de Mayrinhae*, jako Dyrektor wydziału osób w Ministerjum spraw wewnętrznych, ma naczelną dozór nad 86 Prefektami, 86 Sekretarzami ieneralnemi, 360 Radcami prefektur, 400 Podprefektami, 38,000 Burmistrzami, 20,000 Radcami powiatowemi, 400 Radcami departamentowemi i 57,000 Radcami municypalnemi, którzy wszyscy mogą być oddeleni z urzędu. Izba Parów liczy teraz 336 członków.

— W zeszłym roku dano w rozmaitych teatrach paryzkich 175 sztuk nowych, iako to: 7 traidy, 10 dram, 25 komedyy, 11 oper, 30 melodram, 80 wodewillów i 3 balety pantomimiczne. Roku 1827 dano nowych sztuk 192, a w 1828 roku 166.

— Doktor *Reichenbach*, Dyrektor fryszerek Xięcia *Salm* w *Blansko*, w *Morawii*, (może syn sławnego Bawarskiego mechanika), zamierzył używaną dotychczas tylko w gabinetach i pracowniach naturalistów elektryczność, wprowadzić jako nowy środek siły do technicznego przemysłu. Zatrudnia się w tym celu wystawieniem wielkiej maszyny, któraby przynajmniej stokrrotną siłę znanej wielkiej maszyny w muzeum *Teyle* w *Harlem*, osiągnęła; wiadomo, iż tamta promieniem swym zwalnia bezpośrednio kruszce. Osiągnięcie pomyslnego skutku stanowiłoby nową epokę w naszym technicznym przemyśle, większą może, niż wynalazek maszyn parowych.

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

W końcu zeszłego roku znajdowało się we wrocławskim uniwersytecie 1147 uczniów, z których krajońców jest 1112, a cudzoziemców 35.

— Kopalnia srebra w *Kongsberg* dostarczy-

ła w ostatnich dwóch tygodniach zeszłego miesiąca 231 grzywien srebra.

— Do *Hawru* zawinęto w ciągu roku zeszłego 1,100 okrętów więcej, niż w roku 1828. Większość tę przypisać należy po części wielkiemu dowozowi zboża, od którego cło wyniosło blisko 26 milionów franków.

— Donoszą z *Orleanu*, że rzeka *Loara* zupełnie tam zamarzała.

— Przez okręt *Marya*, przybyły w przeszłym tygodniu z *Sierra Leona* do *Londynu*, dowiadujemy się, że śmiertelność pomiędzy Europejczykami jest tam jeszcze bardzo wielka. Maytkowie nawet powyższego okrętu, są w bardzo złym stanie zdrowia. Wielu z nich już po wylądowaniu umarło. Właściciele i kapitanowie okrętów przeznaczonych teraz z *Anglii* do *Sierra Leona*, uznali za rzecz potrzebną powiększyć o trzecią część lub o połowę liczbę maytków. Trudno jest jednak dopiąć tego celu, bo lubo ofiarowany jest podwójny żołd, nikt przecież nie chce się odważyć na tę podróż; tak dalece rozszerzona tu jest obawa tego zaraźliwego klimatu.

— W *Londynie* prócz dwóch pism peryodycznych, poświęconych jedynie literaturze, zaczęto w tym roku wychodzić jeszcze jedno pod tytułem: *Foreign-Literary-Gazette*, które wyłącznie zatrudniać się będzie ogłaszaniem ważniejszych literackich nowości na stałym lądzie.

Pogrzeby Królów Siamskich.

Zaraz po śmierci Króla zaczyna się budowanie olbrzymiego stosu, na którym ma być spalone ciało podług zwyczajów krajowych; 9 miesięcy potrzeba do ukończenia tego dzieła. Jest to obszerna świątynia, wsparta na drewnianych 50 stóp wysokości mających słupach, dach składa się z samych kopuł coraz mniejszych, jedna na drugiej. Na wierzchu wznosi się wieża o 6 piętrach, ostrokąlowa, kończąca się u góry galerią. Wysokość całej tej budowli wynosi 300 łokci, malowana jest zielono, powiększanej części srebrnymi i złotymi pokryta blaskami, co szczególnie w odległości, bardzo wspaniały sprawia widok. W środku tej świątyni jest druga mniejsza tego samego, co pierwsza kształtu, i stanowi właściwy katafalk. Cała pokryta jest złotem i blaskami. Zewnątrz naokoło wznoszą się przysionki i łóża, przeznaczone na przyjęcie duchownych, którzy się ze wszystkich prowincy na obrządek ten zgromadzą. Dwanaście ozdobnych pagod otacza tę świątynię; z dachu tej zwieszają się kosztowne materye, wyrabiane złotem i srebrem, takżeż mnóstwo lamp, żerandolów i t. p. Wszystko iśnie od złota i srebra, a ciało spoczywa pod złotem kwiatami i drzewami. Zwierciadła, instrumenta muzyczne, zegary i t. p. leżą w około na podłodze. W czasie toczącej się wystawy ciała na katafalku, rozdzielają dniem i nocą pieniądze pomiędzy pospólstwo, a jeden z xiążąt krwi królewskiej odbywa straż przy katafalku. Po upłynieniu 10 dni zapalają kosztowny stos, który w krótkim czasie w popiół się zamienia.

(z Kuryera Warszawskiego.)

Do mieszkania pewnego jeźdźcy w domu Towarzystwa przyjaciół nauk na Nowym-Swiecie, upatrywszy wczoraj (11 stycz.) 2ch porządnie ubranych i ści żyd, otworzyli drzwi wytrychami i już zaczęli z kufierka zabierać rzeczy. Szczęściem nadszedł mieszkaniec tej stancyi, a widząc ją otwartą i obce w niej osoby, woła o pomoc. Nieustraszony tym, a razem dowcipny żydek, chwytł za piersi gospodarza, na obcych zaś woła, aby w przytrzymaniu złodzieja dodali mu pomocy. Usłuchano go zrazu i nim postrzeżono pomyłkę, złodzieje uciekli. Jednak przytrzymał żydka i dwaj inni złodzieje nazajutrz zostali schwytani. Słychać że to są młodzi Żydowie w eleganckich ubiorach.

Pozwolono drukować. Z polecenia J.W. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.